

LOCURI ALE MEMORIEI HOLOCAUSTULUI ÎN ROMÂNIA

DISCURS DE DESCHIDERE

23 mai, ora 9:00

Stimată audiență,

Vă rog să-mi permiteți să-i prezint pe câțiva dintre lectorii noștri: Profesorul universitar Dr. **Alexandru Florian**, Director al INSHR EW, care ne face onoarea de a deschide Școala de primăvară, Dr. **Ana Bărbulescu**, șef al Departamentului de cercetare din cadrul INSHR EW, și Drd. **Daniel Stejeran**, gazda și partenerul Școlii de primăvară.

În calitate de manager al Școlii de primăvară și Director de proiect în cadrul INSHR EW, vă rog de asemenea să-mi permiteți să spun câteva lucruri despre modul în care a germinat acest proiect pe cale să se materializeze. Voi începe cu o **istorie personală**: în primăvara anului 2016, mă pregăteam să candidez la INSHR cu o propunere de proiect pe tema Holocaustului din România, după ce mai candidasem în decembrie 2014 la una dintre competițiile lansate de către UEFISCDI, cu o propunere de cercetare pe tema mecanismelor de „patrimonializare” și practicilor socio-culturale de revalorizare a sinagogilor în contextul memorializării Holocaustului. La competiția de proiecte de cercetare a Institutului „Elie Wiesel”, am avut șansa să mă număr printre cercetătorii admiși, **fellowship**-ul concretizându-se într-un studiu despre **asumarea Holocaustului în Transilvania de Nord prin mecanisme patrimoniale**, publicat în Revista *Holocaust. Studii și cercetări*. În continuare, nu am renunțat la ideile mele de cercetare și am candidat din nou la competiția „Tinere echipe” lansată de UEFISCDI în ianuarie 2017, motiv pentru care ne aflăm astăzi aici. **Școala de Primăvară se înscrie într-un proiect mai larg pe tema memorializării Holocaustului în contexte europene postcomuniste, desfășurându-se sub patronajul INSHR EW**. Proiectul intitulat „**Asumarea istoriei naționale și participare în memorializarea contemporană a Holocaustului în țări postcomuniste din Europa Centrală și de Est**” este **finanțat de către UEFISCDI**. Școala de Primăvară nu ar fi fost posibilă fără acest sprijin financiar, nici fără implicarea întregii echipe a **INSHR EW** care a susținut logistic materializarea acestui proiect, respectiv a lui **Daniel Stejeran, Director al Muzeului Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord**, gazda noastră, căruia îi mulțumim.

În cadrul Școlii de primăvară, vom vorbi despre **mecanismele de construcție a memoriei publice a Holocaustului în România postcomunistă**, mai precis despre **modalitățile prin care memoria Holocaustului a apărut și s-a dezvoltat în discursuri și practici oficiale**. Scopul este de a scoate la iveală atât **practicile oficiale**, cât și cele **alternative, de portretizare a memoriei publice a Holocaustului în spații urbane și rurale**. Vor fi prezentate **discursuri care au animat construirea unor spații memoriale ale Holocaustului**, precum și **raportarea publicului la memoria Holocaustului în România postcomunistă**. Prelegerile vor explora nu numai **relația dintre memorie și spațiu**, concretizată în **monumente comemorative și alte simboluri memoriale** situate în peisaje urbane și rurale, ci și **moduri de reprezentare a Holocaustului în România**.

De ce am organizat Școala de primăvară în această perioadă ? De ce în această zonă a Transilvaniei de Nord ? Despre **simbolistica datei și a locului**, îl invit pe **Daniel Stejeran** să ne spună câteva cuvinte, după care voi face o scurtă descriere a Școlii de primăvară.

Descrierea Școlii de primăvară

Memoria publică este un **instrument politic și etic de reamintire colectivă**. Orice proces de construcție a memoriei implică atât **incluere**, cât și **excluzere**, uneori **narațiunile particulare fiind excluse din reprezentarea publică**. Prin urmare, un astfel de proces nu este **consensual**; dimpotrivă, generează **dispute și interpretări multiple**. Atunci când **memoria publică se intersectează cu transformările spațiale ale locurilor**, redate inclusiv prin monumente, memoriale, plăci comemorative, instalații artistice sau muzee, vorbim despre „**peisaje ale memoriei**”. Prin urmare, termenul de „peisaje ale memoriei”, ca figură de stil, arată **conexiunea dintre loc și memorie**. Altfel spus, **memoria dobândește o reprezentare fizică**. Raportându-ne la acest subiect, suntem interesați să dezvoltăm **elemente figurative sau non-figurative ale memoriei Holocaustului**, precum și **impactul social al acestora în societatea românească**. În același timp, prin extinderea interesului nostru pentru locuri ale memoriei Holocaustului din România **dincolo de siturile de memorie „oficial” desemnate**, vom analiza **eforturile diverselor entități**, ONG-uri (inter)naționale, elite, grupuri sociale sau alți actori individuali, **de a face ca trecutul să prindă viață în prezent, precum și implicarea lor în (re)producția memoriei sociale a Holocaustului**.

Pe de o parte, Școala noastră de primăvară intenționează să exploreze **modul în care experiențele genocidale** la care au fost expuși evreii din România în perioada de maxim avânt a ideologiei antisemite **sunt prezentate în spațiul public în zilele noastre**. Ne interesează în ce măsură **memoria Holocaustului este prezentă în muzeele și expozițiile permanente dedicate perioadei celui de-al doilea Război Mondial sau în proiecte de dezvoltare culturală urbană și rurală ca o modalitate de a facilita cunoașterea Holocaustului în România**. În acest sens, vom explora memoria contemporană a Holocaustului din România ridicând întrebări legate de **relațiile de putere, comunicare și audiență, cultură publică și memorie**, pe parcursul mai multor prelegeri și vizite de studiu în locuri ale memoriei Holocaustului. Pe de altă parte, trecând dincolo de examinarea situațiilor în care **memoria Holocaustului își lasă amprenta asupra peisajelor contemporane din România**, școala noastră de primăvară va dezvoltă nu numai natura experiențelor urbane și rurale legate de mecanismele de producere a memoriei și a **modului în care publicul interacționează cu „peisaje memoriale” ale Holocaustului în România, ci și varietatea practicilor prin care este (re)construită memoria publică a Holocaustului**.

Dr. Sonia CATRINA,

Manager al Școlii de primăvară

Director de proiect la INSHR EW